JETS Julkisen alan energiatehokkuussopimus 2026-2035

Tekninen lautakunta 18.06.2026 § 56

Valmistelija ympäristöinsinööri Milla Nevalainen

Euroopan unionin päivitetty energiatehokkuusdirektiivi ((EU) 2023/1791) asettaa jäsenvaltioille sitovia energiansäästötavoitteita, jotka on toteutettava vuoteen 2030 mennessä osana kansallista ilmasto- ja energiapolitiikkaa. Näiden tavoitteiden toimeenpanoa tukemaan on laadittu Julkisen alan energiatehokkuussopimus (JETS), joka toimii keskeisenä vapaaehtoisena ohjauskeinona direktiivin velvoitteiden täyttämisessä.

JETS-sopimus toimii erityisesti direktiivin 8 artiklan mukaisen kansallisen energiansäästövelvoitteen sekä 6 artiklan mukaisen julkisten rakennusten korjausvelvoitteen toimeenpanon välineenä. Sopimus tarjoaa kunnille keinon täyttää EU:n velvoitteet omaehtoisesti ja joustavasti, ilman pakollisia toimenpiteitä.

Sopimus tukee myös muita direktiivin vaatimuksia, kuten julkisten hankintojen energiatehokkuutta, neuvontaa, kulutusseurantaa sekä energiapalveluiden hyödyntämistä. Lisäksi sopimus tukee rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) tavoitteiden toteutusta.

Se on osa Suomen ilmastopolitiikkaa ja tukee tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Energiatehokkuuden parantaminen vähentää kustannuksia, parantaa toiminnan tuottavuutta ja huoltovarmuutta sekä edistää puhtaan siirtymän markkinoita. JETS on jatkumoa aiemmalle Kunta-alan energiatehokkuussopimukselle (KETS). Oriveden kaupunki on 13.10.2016 liittynyt Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS) kaudelle 2017–2025. Nykyinen KETS-sopimuskausi päättyi vuoden 2025 lopussa. JETS-sopimuksen sopimuskausi on 2026–2035. Sopimus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön johdolla, ja sen toimeenpanoon tarjoaa tukea edelleen Motiva Oy.

<u>Päivitetty energiatehokkuuslaki (1429/2014) tuo julkiselle sektorille mm. seuraavat velvoitteet:</u>

- Julkisen elimen velvollisuus raportoida energian loppukulutuksestaan vuosittain (3 c §)

- <u>Portaittainen voimaantulo kunnille</u>
- lain voimaan tullessa yli 50 000 asukkaan kunnat, ensimmäinen raportointi 30.4.2026 mennessä 31.12.2026
- yli 5 000 asukkaan kunnat, ensimmäinen raportointi 30.4.2028
- 31.12.2030 alkaen kaikki, ensimmäinen raportointi 30.4.2031

- Energiatehokkuuden huomioon ottaminen alue- ja paikallisviranomaisten pitkän aikavälin suunnittelussa (3 d §)

- Energiatehokkuus ensin -periaatteen soveltaminen julkisissa hankinnoissa (3 a §, 3 b §)

- Velvoitteita rakennuksiin, lämmitykseen ja jäähdytykseen

- Mahdollinen velvoite energianhallintajärjestelmään tai energiakatselmuksiin

- EU-direktiivin mukainen tavoite 1,9 % vuosittaisesta energiankulutuksen vähentämisestä julkisella sektorilla (EED artikla 5)

Liittyjän asettama ohjeellisen vuotuisen energiasäästötavoitteen kausi

Kaupunki asettaa liittyessään ohjeellisen energiamääräisen (MWh) tehostamistavoitteen kaudelle 2026–2035, joka vastaa 10 % liittyjän vuotuisesta energiankäytöstä ja välitavoitteen vuodelle 2030, joka vastaa 6 % liittyjän vuotuisesta energiankäytöstä. Tavoite lasketaan liittymishetkellä käytössä olevasta, normaalia toimintaa edustavan kalenterivuoden, energiankäytöstä. Tavoitteen saavuttamista seurataan sopimuskaudella raportoitujen toimenpiteiden säästövaikutuksen kautta. Tavoitevuosina 2030 ja 2035 liittyjän energiankäytön ei edellytetä olevan sopimukseen liittymistilannetta alempi.

Kaupunki voi halutessaan ottaa huomioon aiemmin toteutettujen ja raportoitujen energiatehokkuustoimien säästövaikutuksen ajanjaksolta 2021–2025 tai 2023–2025. Tällöin liittynyt asettaa korkeamman energiamääräisen (MWh) tavoitteen vuodelle 2035 ja välitavoitteen vuodelle 2030.

Oriveden laskettu vuoden 2024 raportoidulla kulutuksella: 16455 MWh. Kokonaiskulutusarvio / MWh tavoite määrät saattaa muuttua, jos nykyisestä raportoinnista puuttuu jotain mistä kaupunki maksaa energiat, mutta sitä ei aikaisemmin ole sopimukseen otettu mukaan.

HINKU-verkosto
Orivesi on myös mukana HINKU-verkostossa (Hiilineutraalit kunnat), ja JETS-sopimukseen liittyminen tukee kaupungin ilmasto- ja energiatehokkuustavoitteita sekä jatkaa johdonmukaisesti aiempaa sitoutumista kestävään kehitykseen. Hinku-sopimuksessa mukana olevan tulee olla liittyneenä energiatehokkuussopimukseen.

Liittymisprosessi etenee seuraavasti:
-Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle liittymistä JETS-sopimukseen kaudella 2026-2035
- Päätös liittyä
-Tekninen johtaja täyttää liittymisasiakirjan ja päättää energiasäästökaudesta.
- Laadittu Energiaviraston ohjeistuksen mukainen liittymisasiakirja lähetetään Energiaviraston hyväksyttäväksi.
- Hyväksytty asiakirja toimitetaan kaupungin allekirjoitettavaksi.
- Allekirjoitettu asiakirja toimitetaan Motivalle, joka vastaa sopimusrekisterin ylläpidosta.
- Kaupunki liitetään virallisesti uuteen sopimuskauteen.

Toimivalta — hallintosääntö 26 §

Esittelijä — tekninen johtaja Matti Vesava

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle

1. että Oriveden kaupunki liittyy Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS) kaudelle 2026-2035
2. että kaupunginvaltuusto valtuuttaa teknisen johtajan allekirjoittamaan liittymisasiakirjan ja tekemään päätöksen energiasäästötavoitekaudesta.

Asian käsittely

Ympäristöinsinööri Milla Nevalainen oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - - - - - - - - - - - - -

Kaupunginhallitus 24.08.2026 § 179

Toimivalta

hallintosääntö 23 §

Esittelijä

kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että

1. Oriveden kaupunki liittyy Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS) kaudelle 2026-2035
2. kaupunginvaltuusto valtuuttaa teknisen johtajan allekirjoittamaan liittymisasiakirjan ja tekemään päätöksen energiasäästötavoitekaudesta.

Asian käsittely

Ympäristöinsinööri Milla Nevalainen oli asiantuntija paikalla asian käsittelyn aikana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - - - - - - - -

Kaupunginvaltuusto 14.09.2026 § 46
243/11.00.01/2026

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää, että

1. Oriveden kaupunki liittyy Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS) kaudelle 2026-2035.
2. se valtuuttaa teknisen johtajan allekirjoittamaan liittymisasiakirjan ja tekemään päätöksen energiasäästötavoitekaudesta.

Asian käsittely

Ympäristöinsinööri Milla Nevalainen oli asiantuntija paikalla asian käsittelyn aikana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - - - - - - -